

קמ"ל דאין הולכין בממון אחר הרוב. מימה מה טעם אין הולכין לית זק"ו מדיני נפשות כדאמרין זק"ק דסנהדרין (דף ג:) ור' יאשיה מייטי ליה זק"ו מדיני נפשות ומה דיני נפשות דחמיירי אמר רחמנא זיל צטר רובא דיני ממונות לא כ"ש ואפי' רובא דליתיה קמן אוליגין דיני נפשות צטר רובא כדאמר גריס צן סורר ומורה (סנהדרין דף טו.) וי"ל דהתם גזי דינינן שאני דחשיב מיעוט דידיהו כמי שאינו וליכא למימר התם זוקי ממונא צחוקת מריה דהא ז"ד מפקי מיניה אצל גזי שאר ממון דליכא מיעוט וזוקה לא אוליגין צטר רובא: ה"ג **אמאי** פטור איבעי ליה לעיורי. אצל הך לא פריך אמאי חייב צנוקו כשהזק איבעי ליה לעיורי דפירשתי לעיל (דף כג.) ד"ה ולחייב דיומרי יש לו לשמור שלא יזיק משלא יזוק * ולא שייך כאן כל המשנה וצא אחר ושינה צו פטור (לעיל כ. כד:) דגזי אדם לא אמר הכי והא דלמחר (לעיל דף כג.) הינה חנוני נרו מצחוץ בעל הגמל פטור ולא אמר איבעי ליה לעיורי וי"ל דדוקא צנוקו הליכמו אמרינן איבעי ליה לעיורי וקמא קשה הא דלמחר רבא לעיל כי אית לך רשות לטרוי עילאי ואמאי אית ליה רשות לטרוי הא צהמה נמי איבעי לה לעיורי דמכונא צהפריה (לקמן דף כג.) דמור פקח ציוס פטור וליכא למימר דשומאל רה"ר שאינה יכולה לעבור אלל דרך עליה דל"כ לצעוטי נמי אית לה רשות: ו**ישמואל** אמר באפ"ה שנו. והא דפליגי לקמן (דף טג.) אי נתקל פושע הוא או לא כגון שנתקל מעלמו ולא נתקל בשום דבר אצל הכא שנתקל ממחמת מכשול ולא איבעי ליה לעיורי אנוס הוא ואע"ג דלעיל (דף טו.) מרבינן אנוס כרלון צלדס המזיק מפלע תחת פלע אנוס גמור לא רבי רחמנא דהא צירושלמי פוטור אותו שיטן ראשון אם הזיק לפני הצא אללו לישן וכן צהגחל צתרא (לקמן דף קיז.) גזי הינה להס לעולם ואפי' אנוס חייב בנוק. ושמואל ורב דחייבו בכי האי גונא צנתקל. כל שכן מחייב בה ר' יוחנן. ואסיק דכי היה עובדא בקונא דבי עזרי הוה דכיון דברשות קא עבי מחייבין לעוברין ושבוין לעיורי ומיל. אבל וזלתי באפ"ה או בקרן זות לא, דאמר אין דרך בני אדם להתבונן בדרכים. שלא ליה רב חסדא לרב נחמן הוי אמרו לרכובה ג', פי' המכא את חבירו ברכובו חייב לתת לו ג' סלעים. לטוקרת פי' הכאה באגרוף תחת לחיו, י"ג סלעים. המכה את חבירו שפרא דמרה, פי' שופיא שהוא עץ המרה שחופר בו, או בקופינא דמרא, כמה סלעין מחייבין ליה. שלא ליה רב נחמן חסדא קנס אתה רוצה לגבות בבבל, האי קיימי לן אין גובין קנס בבבל. הגז הוי המעשה שבא לידך. והגיד לו דגרוגא היה לתיי דכל יומי דלי חד ומנייה, אתא חד דלי בימא דלאו דיליה וקס איך למנייה, לא אשגח ביה שקל פרא דמרא ומחייב. אמר ליה רב נחמן כל כי האי גונא אפי' רב יהודה דפליגי עלי בהא

לעזר רש"י

פושטירי (פושטירי).
מערור.

מוסף רש"י

דאין הולכים בממון אחר הרוב. אלל אמר המזיק, אם יש לו טעם טענה (רשב"ם ב"ב אבא).

רבינו הגנאל

קמ"ל כר היינו חבית ולא אוליגין בממון אחר הרוב והרוין עם הנחב ועל החובע להביא ראיה. וכן הדין. וברא ונתקל בה ושבריה פטור. ואקשי' אמאי משום דנתקל בה אמ שבריה פטור, הוה לעיורי ומיל. ואוקמי' רב למתני' במבוא רש"י הרבי' חביתו שאין רש"י מצינו לעבור. אבל אם אינה מליאה אמרו איבעי ליה לעיורי ומיל. ואם שיבר חייב. וכן הדין. ושמואל אמר באפ"ה אמ פטור, אבל בארוא אם שיבר חייב. ר' יוחנן אמ' בקרן זות פטור. וטובין דשמעתין במבוא רש"י הרבי' כולה אם שיבר פטור. ובאפ"ה או קרן זות, נתקל פטור שיבר חייב. וקיימי' לן כר' יוחנן דהא אמר רב פפא מתני' דיקא כותיה. ותוב הא תנן סתמא אנוס מועד לעולם ואפי' אנוס חייב בנוק. ושמואל ורב דחייבו בכי האי גונא צנתקל. כל שכן מחייב בה ר' יוחנן. ואסיק דכי היה עובדא בקונא דבי עזרי הוה דכיון דברשות קא עבי מחייבין לעוברין ושבוין לעיורי ומיל. אבל וזלתי באפ"ה או בקרן זות לא, דאמר אין דרך בני אדם להתבונן בדרכים. שלא ליה רב חסדא לרב נחמן הוי אמרו לרכובה ג', פי' המכה את חבירו ברכובו חייב לתת לו ג' סלעים. לטוקרת פי' הכאה באגרוף תחת לחיו, י"ג סלעים. המכה את חבירו שפרא דמרה, פי' שופיא שהוא עץ המרה שחופר בו, או בקופינא דמרא, כמה סלעין מחייבין ליה. שלא ליה רב נחמן חסדא קנס אתה רוצה לגבות בבבל, האי קיימי לן אין גובין קנס בבבל. הגז הוי המעשה שבא לידך. והגיד לו דגרוגא היה לתיי דכל יומי דלי חד ומנייה, אתא חד דלי בימא דלאו דיליה וקס איך למנייה, לא אשגח ביה שקל פרא דמרא ומחייב. אמר ליה רב נחמן כל כי האי גונא אפי' רב יהודה דפליגי עלי בהא

אין הולכין בממון אחר הרוב. היכא דמסתפקא לן מילתא כגון הכא וכגון (לקמן דף מו.) המוכר שור לחצירו ונמלא נחמן לא אמרינן צטר רובא זיל ולחרישה קנאו והוי טעות אלל אמרינן המזיק מחצירו עליו הרה"ה ויכול לומר לו לשחיתה מכרתיו לך: צקן זויט. כשנכנסין ממצוי למצוי מן הצד הינה צלד המצוי אלל הקרן וכשהחזיר זה פניו לא ראה אותה: אלל אי כשמואל אי כר' יוחנן. שהמניח לא פשע הלך דוקא נתקל אצל שצר צרלון חייב: דוקא נפקל אצל שצר צרלון ואח"כ הזק צחריסיו פטור בעל הצדית דליתו הוא דלזיק אנפשיה: פנא רישא. נמי נתקל: לפי שאין דרך בני אדם נו'. אמתני' מהדר ללא תימא צאפילה אוי' צקן זויט אלל אפי' צאורה פטור הנתקל ודקשיא לך איבעי ליה עיורי ומיל אין דרך בני אדם להתבונן בדרכים: וחייב שמואל. את הנתקל לשלם: צשלמא שמואל כשעסיא. דמוקי למתנימין צאפילה הא צאורה חייב: קרנא דערזי. קרן זויט הסמוכה לצית הצד: דהואיל וצרושו קעצדי. שמנהגם היה כן כשהיתה צית הצד מליאה בני אדם היו הצאים מושיצין כליהם צרשות הרצים וממתינין עד שילאו אלו: הוי אמרו לרכובה שלם. מנהג הדיינין לגבות מן הצועט את חצירו צארכובו של צועט ג' סלעים לצשת לפי שגדולה צשת ממת הארכובה מדחיפת הדי: לצעט. צרגל: לסוקרפ. אוסף של חמור שהכה צו את חצירו: שלם עשרה. סלעים לצשתו לצד חיוצ שאר הצצרים: לפנדא דמרא. צית יד של פושטי"ר: קופינא. הצרול עצמו אלל הנקב: צשת קנס הוא: גופא דעונדא. לפנדא וקופינא: צרגוסא. מאה פני. ק' הכלות היה לו להכותו שהרי גזלו מימיו: צפנדא. היינו צית יד: לא עציז איניש דינא לנפשיה. ואפי' דין אמת לא יעשה הוא לעצמו אלל ילך אלל הדיין: צנוקס דאיכא פסידא. אי אזיל לצי דינא דלדאזיל לצי דינא ואחי קא דלי האי ולא ידע מאי דלי או שטא יכלו המיס מן הצור ואין לו פרעון לזה דקא מפסיד כי האי גונא עציז איניש דינא לנפשיה: אל סיניס לחצר חצירך. צגניבה וצקטר שלא מראה עליו כגנב: אלל שצור אם שיניו. כלומר קח צחוקה וקשיא לרב יהודה: עמך

קמ"ל (דאין הולכין בממון אחר הרוב: וברא אחר ונתקל בה ושברה פטור: אמאי פטור איבעי ליה לעיורי ומיל אמרי דבי רב משמיה דרב במבוא רה"ר כולה חביות שמואל אמר באפ"ה שנו רבי יוחנן אמר בקרן זות אמר רב פפא לא דיקא מתניתין אלא או בשמואל או כרבי יוחנן דאי כרב מאי אריא נתקל אפילו שבר נמי * אמר רב זביד משמיה דרבא הוא הדין דאפי' שבר והאי דקתני נתקל איירי דבעי למתני סיפא ואם הזוק בה בעל חבית חייב צנוקו דדוקא נתקל אבל שבר לא מאי טעמא הוא דלזיק אנפשיה קתני רישא נתקל אמר ליה ר' אבא לרב אשי הכי אמרי במערבא משמיה דר' * עולא א"פי שאין דרכן של בני אדם להתבונן בדרכים הוה עובדא בנהרדעא וחייב שמואל בפומבדיתא וחייב רבא בשלמא שמואל כשמעתיה אלא רבא לימא כשמואל ס"ל אמר רב פפא צקנא דעצרא הוי דכיון דברשות קעברי יאבעי ליה לעיורי ומיל שלח ליה רב חסדא לר"ג יהרי אמרו לרכובה שלש ולבעימא חמש * ולסנוקרת שלש עשרה לפנדא דמרא ולקופינא דמרא מאי שלח ליה חסדא חסדא קנסא קא מגובית בבבל אימא לי גופא דעובדא היכי הוה שלח ליה דההוא צרגותא דבי תרי דכל יומא הוה דלי חד מנייהו אתא חד קא דלי ביומא דלא דיליה א"ל יומא דידי הוא לא אשגח ביה שקל פנדא דמרא מחייב א"ל מאה פניו בפנדא למחייב אפילו למ"ד לא עביד איניש דינא לנפשיה במקום פסידא עביד איניש דינא לנפשיה דאתמר רב יהודה אמר לא עביד איניש דינא לנפשיה רב נחמן אמר עביד איניש דינא לנפשיה. ותוב הא תנן סתמא אנוס מועד לעולם ואפי' אנוס חייב בנוק. ושמואל ורב דחייבו בכי האי גונא צנתקל. כל שכן מחייב בה ר' יוחנן. ואסיק דכי היה עובדא בקונא דבי עזרי הוה דכיון דברשות קא עבי מחייבין לעוברין ושבוין לעיורי ומיל. אבל וזלתי באפ"ה או בקרן זות לא, דאמר אין דרך בני אדם להתבונן בדרכים. שלא ליה רב חסדא לרב נחמן הוי אמרו לרכובה ג', פי' המכה את חבירו ברכובו חייב לתת לו ג' סלעים. לטוקרת פי' הכאה באגרוף תחת לחיו, י"ג סלעים. המכה את חבירו שפרא דמרה, פי' שופיא שהוא עץ המרה שחופר בו, או בקופינא דמרא, כמה סלעין מחייבין ליה. שלא ליה רב נחמן חסדא קנס אתה רוצה לגבות בבבל, האי קיימי לן אין גובין קנס בבבל. הגז הוי המעשה שבא לידך. והגיד לו דגרוגא היה לתיי דכל יומי דלי חד ומנייה, אתא חד דלי בימא דלאו דיליה וקס איך למנייה, לא אשגח ביה שקל פרא דמרא ומחייב. אמר ליה רב נחמן כל כי האי גונא אפי' רב יהודה דפליגי עלי בהא

לפי שאין דרכן של בני אדם להתבונן בדרכים הוה עובדא בנהרדעא וחייב שמואל בפומבדיתא וחייב רבא בשלמא שמואל כשמעתיה אלא רבא לימא כשמואל ס"ל אמר רב פפא צקנא דעצרא הוי דכיון דברשות קעברי יאבעי ליה לעיורי ומיל שלח ליה רב חסדא לר"ג יהרי אמרו לרכובה שלש ולבעימא חמש * ולסנוקרת שלש עשרה לפנדא דמרא ולקופינא דמרא מאי שלח ליה חסדא חסדא קנסא קא מגובית בבבל אימא לי גופא דעובדא היכי הוה שלח ליה דההוא צרגותא דבי תרי דכל יומא הוה דלי חד מנייהו אתא חד קא דלי ביומא דלא דיליה א"ל יומא דידי הוא לא אשגח ביה שקל פנדא דמרא מחייב א"ל מאה פניו בפנדא למחייב אפילו למ"ד לא עביד איניש דינא לנפשיה במקום פסידא עביד איניש דינא לנפשיה דאתמר רב יהודה אמר לא עביד איניש דינא לנפשיה רב נחמן אמר עביד איניש דינא לנפשיה. ותוב הא תנן סתמא אנוס מועד לעולם ואפי' אנוס חייב בנוק. ושמואל ורב דחייבו בכי האי גונא צנתקל. כל שכן מחייב בה ר' יוחנן. ואסיק דכי היה עובדא בקונא דבי עזרי הוה דכיון דברשות קא עבי מחייבין לעוברין ושבוין לעיורי ומיל. אבל וזלתי באפ"ה או בקרן זות לא, דאמר אין דרך בני אדם להתבונן בדרכים. שלא ליה רב חסדא לרב נחמן הוי אמרו לרכובה ג', פי' המכה את חבירו ברכובו חייב לתת לו ג' סלעים. לטוקרת פי' הכאה באגרוף תחת לחיו, י"ג סלעים. המכה את חבירו שפרא דמרה, פי' שופיא שהוא עץ המרה שחופר בו, או בקופינא דמרא, כמה סלעין מחייבין ליה. שלא ליה רב נחמן חסדא קנס אתה רוצה לגבות בבבל, האי קיימי לן אין גובין קנס בבבל. הגז הוי המעשה שבא לידך. והגיד לו דגרוגא היה לתיי דכל יומי דלי חד ומנייה, אתא חד דלי בימא דלאו דיליה וקס איך למנייה, לא אשגח ביה שקל פרא דמרא ומחייב. אמר ליה רב נחמן כל כי האי גונא אפי' רב יהודה דפליגי עלי בהא

קמ"ל דאין הולכין בממון אחר הרוב. מימה מה טעם אין הולכין לית זק"ו מדיני נפשות כדאמרין זק"ק דסנהדרין (דף ג:) ור' יאשיה מייטי ליה זק"ו מדיני נפשות ומה דיני נפשות דחמיירי אמר רחמנא זיל צטר רובא דיני ממונות לא כ"ש ואפי' רובא דליתיה קמן אוליגין דיני נפשות צטר רובא כדאמר גריס צן סורר ומורה (סנהדרין דף טו.) וי"ל דהתם גזי דינינן שאני דחשיב מיעוט דידיהו כמי שאינו וליכא למימר התם זוקי ממונא צחוקת מריה דהא ז"ד מפקי מיניה אצל גזי שאר ממון דליכא מיעוט וזוקה לא אוליגין צטר רובא: ה"ג **אמאי** פטור איבעי ליה לעיורי. אצל הך לא פריך אמאי חייב צנוקו כשהזק איבעי ליה לעיורי דפירשתי לעיל (דף כג.) ד"ה ולחייב דיומרי יש לו לשמור שלא יזיק משלא יזוק * ולא שייך כאן כל המשנה וצא אחר ושינה צו פטור (לעיל כ. כד:) דגזי אדם לא אמר הכי והא דלמחר (לעיל דף כג.) הינה חנוני נרו מצחוץ בעל הגמל פטור ולא אמר איבעי ליה לעיורי וי"ל דדוקא צנוקו הליכמו אמרינן איבעי ליה לעיורי וקמא קשה הא דלמחר רבא לעיל כי אית לך רשות לטרוי עילאי ואמאי אית ליה רשות לטרוי הא צהמה נמי איבעי לה לעיורי דמכונא צהפריה (לקמן דף כג.) דמור פקח ציוס פטור וליכא למימר דשומאל רה"ר שאינה יכולה לעבור אלל דרך עליה דל"כ לצעוטי נמי אית לה רשות: ו**ישמואל** אמר באפ"ה שנו. והא דפליגי לקמן (דף טג.) אי נתקל פושע הוא או לא כגון שנתקל מעלמו ולא נתקל בשום דבר אצל הכא שנתקל ממחמת מכשול ולא איבעי ליה לעיורי אנוס הוא ואע"ג דלעיל (דף טו.) מרבינן אנוס כרלון צלדס המזיק מפלע תחת פלע אנוס גמור לא רבי רחמנא דהא צירושלמי פוטור אותו שיטן ראשון אם הזיק לפני הצא אללו לישן וכן צהגחל צתרא (לקמן דף קיז.) גזי הינה להס לעולם ואפי' אנוס חייב בנוק. ושמואל ורב דחייבו בכי האי גונא צנתקל. כל שכן מחייב בה ר' יוחנן. ואסיק דכי היה עובדא בקונא דבי עזרי הוה דכיון דברשות קא עבי מחייבין לעוברין ושבוין לעיורי ומיל. אבל וזלתי באפ"ה או בקרן זות לא, דאמר אין דרך בני אדם להתבונן בדרכים. שלא ליה רב חסדא לרב נחמן הוי אמרו לרכובה ג', פי' המכה את חבירו ברכובו חייב לתת לו ג' סלעים. לטוקרת פי' הכאה באגרוף תחת לחיו, י"ג סלעים. המכה את חבירו שפרא דמרה, פי' שופיא שהוא עץ המרה שחופר בו, או בקופינא דמרא, כמה סלעין מחייבין ליה. שלא ליה רב נחמן חסדא קנס אתה רוצה לגבות בבבל, האי קיימי לן אין גובין קנס בבבל. הגז הוי המעשה שבא לידך. והגיד לו דגרוגא היה לתיי דכל יומי דלי חד ומנייה, אתא חד דלי בימא דלאו דיליה וקס איך למנייה, לא אשגח ביה שקל פרא דמרא ומחייב. אמר ליה רב נחמן כל כי האי גונא אפי' רב יהודה דפליגי עלי בהא

קמ"ל דאין הולכין בממון אחר הרוב. מימה מה טעם אין הולכין לית זק"ו מדיני נפשות כדאמרין זק"ק דסנהדרין (דף ג:) ור' יאשיה מייטי ליה זק"ו מדיני נפשות ומה דיני נפשות דחמיירי אמר רחמנא זיל צטר רובא דיני ממונות לא כ"ש ואפי' רובא דליתיה קמן אוליגין דיני נפשות צטר רובא כדאמר גריס צן סורר ומורה (סנהדרין דף טו.) וי"ל דהתם גזי דינינן שאני דחשיב מיעוט דידיהו כמי שאינו וליכא למימר התם זוקי ממונא צחוקת מריה דהא ז"ד מפקי מיניה אצל גזי שאר ממון דליכא מיעוט וזוקה לא אוליגין צטר רובא: ה"ג **אמאי** פטור איבעי ליה לעיורי. אצל הך לא פריך אמאי חייב צנוקו כשהזק איבעי ליה לעיורי דפירשתי לעיל (דף כג.) ד"ה ולחייב דיומרי יש לו לשמור שלא יזיק משלא יזוק * ולא שייך כאן כל המשנה וצא אחר ושינה צו פטור (לעיל כ. כד:) דגזי אדם לא אמר הכי והא דלמחר (לעיל דף כג.) הינה חנוני נרו מצחוץ בעל הגמל פטור ולא אמר איבעי ליה לעיורי וי"ל דדוקא צנוקו הליכמו אמרינן איבעי ליה לעיורי וקמא קשה הא דלמחר רבא לעיל כי אית לך רשות לטרוי עילאי ואמאי אית ליה רשות לטרוי הא צהמה נמי איבעי לה לעיורי דמכונא צהפריה (לקמן דף כג.) דמור פקח ציוס פטור וליכא למימר דשומאל רה"ר שאינה יכולה לעבור אלל דרך עליה דל"כ לצעוטי נמי אית לה רשות: ו**ישמואל** אמר באפ"ה שנו. והא דפליגי לקמן (דף טג.) אי נתקל פושע הוא או לא כגון שנתקל מעלמו ולא נתקל בשום דבר אצל הכא שנתקל ממחמת מכשול ולא איבעי ליה לעיורי אנוס הוא ואע"ג דלעיל (דף טו.) מרבינן אנוס כרלון צלדס המזיק מפלע תחת פלע אנוס גמור לא רבי רחמנא דהא צירושלמי פוטור אותו שיטן ראשון אם הזיק לפני הצא אללו לישן וכן צהגחל צתרא (לקמן דף קיז.) גזי הינה להס לעולם ואפי' אנוס חייב בנוק. ושמואל ורב דחייבו בכי האי גונא צנתקל. כל שכן מחייב בה ר' יוחנן. ואסיק דכי היה עובדא בקונא דבי עזרי הוה דכיון דברשות קא עבי מחייבין לעוברין ושבוין לעיורי ומיל. אבל וזלתי באפ"ה או בקרן זות לא, דאמר אין דרך בני אדם להתבונן בדרכים. שלא ליה רב חסדא לרב נחמן הוי אמרו לרכובה ג', פי' המכה את חבירו ברכובו חייב לתת לו ג' סלעים. לטוקרת פי' הכאה באגרוף תחת לחיו, י"ג סלעים. המכה את חבירו שפרא דמרה, פי' שופיא שהוא עץ המרה שחופר בו, או בקופינא דמרא, כמה סלעין מחייבין ליה. שלא ליה רב נחמן חסדא קנס אתה רוצה לגבות בבבל, האי קיימי לן אין גובין קנס בבבל. הגז הוי המעשה שבא לידך. והגיד לו דגרוגא היה לתיי דכל יומי דלי חד ומנייה, אתא חד דלי בימא דלאו דיליה וקס איך למנייה, לא אשגח ביה שקל פרא דמרא ומחייב. אמר ליה רב נחמן כל כי האי גונא אפי' רב יהודה דפליגי עלי בהא

קמ"ל דאין הולכין בממון אחר הרוב. מימה מה טעם אין הולכין לית זק"ו מדיני נפשות כדאמרין זק"ק דסנהדרין (דף ג:) ור' יאשיה מייטי ליה זק"ו מדיני נפשות ומה דיני נפשות דחמיירי אמר רחמנא זיל צטר רובא דיני ממונות לא כ"ש ואפי' רובא דליתיה קמן אוליגין דיני נפשות צטר רובא כדאמר גריס צן סורר ומורה (סנהדרין דף טו.) וי"ל דהתם גזי דינינן שאני דחשיב מיעוט דידיהו כמי שאינו וליכא למימר התם זוקי ממונא צחוקת מריה דהא ז"ד מפקי מיניה אצל גזי שאר ממון דליכא מיעוט וזוקה לא אוליגין צטר רובא: ה"ג **אמאי** פטור איבעי ליה לעיורי. אצל הך לא פריך אמאי חייב צנוקו כשהזק איבעי ליה לעיורי דפירשתי לעיל (דף כג.) ד"ה ולחייב דיומרי יש לו לשמור שלא יזיק משלא יזוק * ולא שייך כאן כל המשנה וצא אחר ושינה צו פטור (לעיל כ. כד:) דגזי אדם לא אמר הכי והא דלמחר (לעיל דף כג.) הינה חנוני נרו מצחוץ בעל הגמל פטור ולא אמר איבעי ליה לעיורי וי"ל דדוקא צנוקו הליכמו אמרינן איבעי ליה לעיורי וקמא קשה הא דלמחר רבא לעיל כי אית לך רשות לטרוי עילאי ואמאי אית ליה רשות לטרוי הא צהמה נמי איבעי לה לעיורי דמכונא צהפריה (לקמן דף כג.) דמור פקח ציוס פטור וליכא למימר דשומאל רה"ר שאינה יכולה לעבור אלל דרך עליה דל"כ לצעוטי נמי אית לה רשות: ו**ישמואל** אמר באפ"ה שנו. והא דפליגי לקמן (דף טג.) אי נתקל פושע הוא או לא כגון שנתקל מעלמו ולא נתקל בשום דבר אצל הכא שנתקל ממחמת מכשול ולא איבעי ליה לעיורי אנוס הוא ואע"ג דלעיל (דף טו.) מרבינן אנוס כרלון צלדס המזיק מפלע תחת פלע אנוס גמור לא רבי רחמנא דהא צירושלמי פוטור אותו שיטן ראשון אם הזיק לפני הצא אללו לישן וכן צהגחל צתרא (לקמן דף קיז.) גזי הינה להס לעולם ואפי' אנוס חייב בנוק. ושמואל ורב דחייבו בכי האי גונא צנתקל. כל שכן מחייב בה ר' יוחנן. ואסיק דכי היה עובדא בקונא דבי עזרי הוה דכיון דברשות קא עבי מחייבין לעוברין ושבוין לעיורי ומיל. אבל וזלתי באפ"ה או בקרן זות לא, דאמר אין דרך בני אדם להתבונן בדרכים. שלא ליה רב חסדא לרב נחמן הוי אמרו לרכובה ג', פי' המכה את חבירו ברכובו חייב לתת לו ג' סלעים. לטוקרת פי' הכאה באגרוף תחת לחיו, י"ג סלעים. המכה את חבירו שפרא דמרה, פי' שופיא שהוא עץ המרה שחופר בו, או בקופינא דמרא, כמה סלעין מחייבין ליה. שלא ליה רב נחמן חסדא קנס אתה רוצה לגבות בבבל, האי קיימי לן אין גובין קנס בבבל. הגז הוי המעשה שבא לידך. והגיד לו דגרוגא היה לתיי דכל יומי דלי חד ומנייה, אתא חד דלי בימא דלאו דיליה וקס איך למנייה, לא אשגח ביה שקל פרא דמרא ומחייב. אמר ליה רב נחמן כל כי האי גונא אפי' רב יהודה דפליגי עלי בהא

לפי שאין דרכן של בני אדם להתבונן בדרכים. והא דתני (לקמן דף כג.) שור פקח ציוס פטור דשור עיניו למטה ומיעדי ליה לעיורי טפי מהלס: **הרי** אמרו צרובה שלשה. י"מ דלעני צנישראל קאמר אלל אחרים הכל לפי המצינו והמתבייש ולר"י נראה דהיינו לגדול צנישראל דומיא דהאיא דתנן צהחובל (לקמן דף ט.) סטור ונתן לו מהמס זוז ומוקי לה (לקמן ד' אס.) לגדול צנישראל: **קנסא** קמנבית בבבל. לאו קנסא אלל דין קנסא הוא כדאמרין צהחובל (לקמן ד' פד:) דמילתא דלית צה חסרון כיס לא עזדינן שליחותיהו: **אלא** שבור את שיניו. דליכא פסידא איירי מדאסר לייכס שלא צרשות:

גלוין הש"ס

תוס' ד"ה אמאי בו ולא שייך באן כל הפסחה. ועי' לקמן לב ע"ה ספוס ד"ה וסא הכל:

רבינו הגנאל

מודה לי, דכיון דאיכא פסידא עביד איניש דינא לנפשיה ומחי ליה לכתחילה, וכל שכן דאי כבר מחייב דפטור דינא קא עביד, אמ' לא מיצינא דאזורה לבי דינא. במקום דאיכא פסידא דברי הכל עביד איניש דינא לנפשיה. רב נחמן אמ' עביד איניש דינא לנפשיה. והביאו ח' הלכות לברר הלכ' כמן מהוריהו ושנינו לכתובהו. וקיימי' לן כרב נחמן. והני כולהו בשניייה דרב נחמן דהילכת' כותיה. א' הא דבן בג בג אומ' שבור את שיניו ואמרו לו את שלי אני נוטל, כרב נחמן,